

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
імені П. Л. ШУПИКА**

Кафедра реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол № 6 «26» 06 2024р

Голова вченої ради,

д-р мед. НАМН України, професор

Олександр ТОЛСТАНОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія України та української культури»**

Освітньо-професійна програма

Галузь знань

Спеціальність

Спеціалізація

Рівень вищої освіти

Обсяг дисципліни

Протезування-ортезування

22 «Охорона здоров'я»

224 Технології медичної діагностики
та лікування

224.02 «Протезування-ортезування»

другий (магістерський)

90 год / 3 кредит ЄКТС

Київ – 2024

Робочу програму нормативної навчальної дисципліни «Історія України та української культури» розроблено на основі освітньо-професійних програм «Протезування-ортезування», навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальностями, та відповідних нормативних документів.

РОЗРОБНИКИ:

Людмила ШЕВЧЕНКО, зав. кафедри мовної підготовки та гуманітарних дисциплін, доцент, кандидат філологічних наук
Андрій САМАРІН, асистент кафедри мовної підготовки та гуманітарних дисциплін, кандидат політологічних наук

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри мовної підготовки та гуманітарних дисциплін, протокол № ____ від «__» ____ 2024 року

Завідувач кафедри Людмила ШЕВЧЕНКО, доцент, кандидат філологічних наук

Гаранти ОПП

Олександр ВЛАДИМИРОВ, завідувач кафедри реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини, професор, доктор медичних наук

Робочу програму нормативної навчальної дисципліни обговорено та схвалено на засіданні постійної комісії вченої ради НУОЗ України імені П. Л. Шупика з навчально-методичної роботи
Протокол від «__» _____ 202_ року № ____

Голова ВРФ професор Ольга Процюк

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри протокол " __ " _____ 202_ № ____

Завідувач кафедри _____

(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ, посада, вчене звання, науковий ступінь)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри протокол " __ " _____ 202_ № ____

Завідувач кафедри _____

(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ, посада, вчене звання, науковий ступінь)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри протокол " __ " _____ 202_ № ____

Завідувач кафедри _____

(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
4. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
5. Програма навчальної дисципліни	5
6. Структура навчальної дисципліни	12
7. Самостійна робота	13
8. Перелік питань для підсумкового контролю	15
9. Методи навчання	16
10. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання	17
11. Рекомендований бібліографічний список	19

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1.

Найменування показників	Опис
1. Загальна характеристика дисципліни	
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	224 Технології медичної діагностики та лікування
Спеціалізація (за наявності)	224.02 «Протезування-ортезування»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Мова навчання	Українська
Кількість годин	90
Кількість кредитів	3 кредити ЄКТС
2. Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання	
	очна денна
Рік підготовки	1
Семестр	1
Практичні	18
Лекції	18
Самостійна робота	54
Вид контролю	Залік

2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Історія України та української культури – навчальна дисципліна, яка дає уявлення про основні етапи розвитку української культури, забезпечує розуміння системного зв'язку всіх складових матеріальної і духовної культури, спрямована на збагачення і розширення гуманітарної підготовки студентів, формування творчої активності майбутніх фахівців, сприяє формуванню ціннісних орієнтацій та світогляду здобувачів освіти.

2.2. Мета дисципліни

Формування у здобувачів освіти системи знань про закономірності культурного процесу в Україні, культури як специфічного та унікального феномена людства, розгляд української культури в історичному розвитку, в єдності та суперечності різноманітних процесів і тенденцій; оволодіння основними термінами та поняттями культури на рівні відтворення тлумачення та використання як у повсякденному житті, так і у професійній діяльності; вміння застосовувати знання із історії української культури для визначення лінії особистої поведінки в умовах розмаїття культур та самоідентифікації як громадянина Української держави.

2.3. Завданнями вивчення дисципліни є:

- Ознайомити здобувачів освіти з основами сучасних підходів до історії України та української культури;
 - Розкрити особливості історичного розвитку української культури;
- виявити зв'язок культури з соціальними, цивілізаційними, побутовими, мистецькими явищами і процесами;
- Навчити здобувачів освіти визначати основні мистецькі стилі та світоглядні домінанти, вільно оперувати широким фактологічним матеріалом.

2.4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Дисципліна базується на знаннях, отриманих під час вивчення таких дисциплін:

Шкільного курсу історії України та Всесвітньої історії, які дають базові уявлення про освіту.

Вона є основою для подальшого вивчення та удосконалення:

«Історії України та української культури», що предметно інтегрується з дисциплінами, які забезпечують подальшу гуманітарну підготовку студентів-медиків.

3. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна

ПРН 4. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПРН 9. Здійснювати професійну діяльність використовуючи інформаційні технології, «Інформаційні бази даних», системи навігації, Internet-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології.

ПРН 12. Виявляти, узагальнювати та вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності та формувати почуття відповідальності за виконувану роботу.

ПРН 18. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах в умовах воєнного стану; вибирати методи та засоби збереження життя.

4. Компетентності які дає здобути навчальна дисципліна

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності (СК):

СК11. Здатність визначати власну потребу в додаткових знаннях та безперервно розвивати власні навички.

5. Програма навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна структурована за модульним принципом і складається з 2 навчальних модулів, а саме: навчального модуля № 1 інтегрованими вимогами до модуля № 1 є:

Тема 1. Витоки української історії та культури 1 млн тому – VII ст. Київська Русь політичне та культурне життя (XI ст. – XIII ст.).

Предмет і завдання дисципліни. Міжпредметні зв'язки. Давня та середньовічна історія України в контексті всесвітньої та вітчизняної історії. Ефективність поєднання принципів науковості, об'єктивності, історизму, альтернативності з авторською оцінкою суперечливих явищ минулого. Хронологія. Джерела та історіографія. Археологічні, етнографічні, мистецькі та ін.

пам'ятки вітчизняної історії. Первісний лад. Ознаки та характерні риси. Палеоліт. Датування найдавніших свідчень людської діяльності на Україні. Соціальна структура. Перші поховання людей. Мезоліт. Неолітична революція. Перехід до осілого способу життя. Енеоліт. Початок формування територіальної общини. Етнічні процеси. Індоевропейці. Трипільська культура. Орне землеробство, тваринництво, гончарство. Перший суспільний поділ праці. Майнове розшарування. Розселення, вірування і мова індоевропейців. Язичництво. Перше велике переселення народів. Праслов'яни. Кіммерійці. Кочове скотарство, ремесла. Військові походи. Державне утворення. Скіфи. Експансія від Північного Кавказу на захід. Час та просторові межі існування Великої Скіфії. Чотири групи племен скіфських племен. Слов'янські та іранські скіфи. Торгівля, ремесла. Війни скіфів. Звичаї та вірування кочових скіфів. Культура. Вплив грецької цивілізації. Елліни. Еллінський період. Боспорське царство. Розбудова міст-республік. Римський період історії античних держав Північного Причорномор'я. Криза рабовласницького ладу. Удари готів і гунів. Падіння античних міст. Культура греків. Архітектура. Мистецтво. Сармати. Походження. Амазонки Приазов'я. Культура.

Теорії походження Русі. Україна за Аскольда і Діра. Військові походи князя на Константинополь. Перше хрещення киян. Становлення імперії. Князі Олег та Ігор. Поширення влади Києва. Зовнішня політика. Переможні походи на Візантію. Договір 911 р. Походи на Кавказ. Походи на Візантію 941 і 944 рр. Консолідація політичної верхівки держави. Загибель Ігоря. Княгиня Ольга. Князь Святослав. Реформи княгині Ольги. Налагодження податкової систем. Погости. Прийняття Ольгою християнства. Закінчення об'єднання східнослов'янських племен. Захоплення волзького торгового шляху. Розгром Хазарського каганату. Походи Святослава на Дунай. Розгром Болгарії. Загибель Святослава. Володимир Великий. Хрещення Русі. Зміцнення держави. Проведення адміністративної та військової реформи. Остаточне формування території держави. Піднесення культури. Перші школи. Князь Ярослав Мудрий. Міжусобиці. Перемога над печенігами 1036 р. Ріст економіки. Містобудівництво. Зовнішня політика князя. Початок розпаду імперії. Передача уділів у вотчину. Набіги кочівників. З'їзд князів у Любечі. Володимир II Мономах. Зміцнення держави. Приборкання половців. Князь Мстислав Володимирович. «Період поліцентризми Київської Русі». Розвиток культури. Література. Види письма. Церковна реформа князя Володимира. Особливості давньоруського мистецтва. Архітектура: дерев'яна і кам'яна. Оборонне, житлове і культове будівництво. Видатні архітектурні пам'ятки Київської Русі. Давньоруська скульптура. Музика. Історичне значення культури Київської Русі.

Тема 2. Соціально-політичний і культурний розвиток Галицько-Волинської держави. (XII – XIV ст.). Українські землі у складі іноземних держав. Українська культура Литовсько-польської доби (друга пол. XIV – перша пол. XVII ст.).

Причини зміцнення західно-руських князівств. Економіка. Ремесла. Соціальна ієрархія. Ярослав Осмомисл. Союзні угоди з Польщею та Угорщиною. Утворення і становлення держави. Роман Мстиславович. Військові перемоги. Об'єднання Галичини з Волинню. Володіння Києвом. Військові і дипломатичні здобутки. Відновлення єдності Галицько-Волинської держави. Повернення Києва. Внутрішня політика князя Данила. Зміцнення держави. Військові успіхи. Монгольська навала. Битва на р. Калці. Падіння Києва. Лев I. Державні відносини з Німецьким орденом, Угорщиною, Литвою. Король Юрій I. Князі Андрій I та Лев II. Галицька митрополія. Король Юрій II. Втрата державності. Князь Любарт Гедимінович. Господарські заняття та особливості побуту. Походження слов'янської та східнослов'янської писемності. Роль релігії і церкви у поширенні освіти. Розвиток літератури. Особливості давньоруського мистецтва. Архітектура: дерев'яна і кам'яна. Оборонне, житлове і культове будівництво. Видатні архітектурні пам'ятки Галицько-Волинської держави. Скульптура. Музика. Театральні видовища. Історичне значення культури княжих часів.

Внутрішня політика князів Гедиміна і Ольгерда Система васалітету. Соціальна ієрархія. Магдебурзьке право. Литовські статuti. «Устав на волюки». Економіка. Крєвська унія. Руська опозиція. Династичний шлюб Ягайла. Захоплення Польщею Галичини. Князь Вітовт. Битва під Грюнвальдом. Городельська унія. Король Казимір IV. Повстання князя М. Глинського. Зближення

Литви і Польщі. Крим у часи Русі. Утворення Кримського ханства Залежність від Османської імперії. Господарство. Орієнтація на Туреччину. Соціально-політичний устрій. Люблінська унія – утворення Речі Посполитої. Литовський Статут 1588 року. Берестейська унія. Уніатська митрополія. Боротьба проти унії. Київське братство.

Тема 3. Українське козацтво та культура українського бароко (XVII – XVIII ст.). Історико-культурний розвиток на українських землях кінця XVIII – сер. XIX ст.

Походження слова «козак». Причини і час появи козацтва. Перші організатори. Князь Д. Вишневецький. Реєстрові козаки. Козацьке військо. Військові кампанії. Антифеодальні виступи козаків. «Ординація Війська Запорізького реєстрового». Гетьман П. Сагайдачний. П. Могила. Українська культура в боротьбі за духовність і національну ідентичність Берестейської унії 1596 р. Православні братства та їх діяльність. Формування освітньої системи. Києво-Могилянська колегія. Друкарство та його значення в утвердженні культурно-конфесійної свідомості. Діяльність І. Федорова. Полемічна публіцистика. Віршування. Драматичні жанри. Україна напередодні Визвольної війни. Посилення кріпосного гніту. Зростання національно-релігійного гноблення. Характер, рушійні сили і мета Визвольної війни. Богдан Хмельницький. Основні етапи війни. Перемоги під Жовтими Водами і Корсунем. Битва під Пилявцями. Облога Львова і Замостя. Зборівський договір. Молдавські походи козацтва. Битва під Берестечком. Білоцерківський мирний договір. Розгром польського війська під Батогом, бої під Монастирищем і Жванцем. Жванецька угода. Українсько-російські зв'язки в роки війни. Рішення Земських соборів 1651 та 1653 рр. Переяславсько-московський договір 1654 р., його оцінка в історіографії. Ліквідація старого державного ладу і зародження української козацької держави, її територія і адміністративно-територіальний устрій. Віленське перемир'я. Створення коаліції проти Польщі. Гетьман І. Виговський. Гадяцький договір. Юрій Хмельницький. Розчленування України на Лівобережжя і Правобережжя. Гетьмани П. Тетеря та І. Брюховецький. Україна у політичних планах Росії, Польщі, Росії і Туреччини. Андрусівський мир. Гетьман П. Дорошенко. Бучацька угода. Гетьмани Д. Многогрішний та І. Самойлович. Дальше обмеження автономії України. Чигиринські походи (1677-1678). Бахчисарайська угода. «Вічний мир» і остаточне закріплення поділу України. Наступ на політичну автономію України. Обрання гетьманом І. Мазепи. Україна на початку Північної війни. Перехід І. Мазепи на бік Карла XII та наслідки цієї акції для України. Гетьман І. Скоропадського. Полтавська битва. Смерть І. Мазепи. Гетьман у вигнанні П. Орлик та його «Конституція». Інкорпораційна політика царизму. Утворення Малоросійської колегії на чолі з С. Вельяміновим. Наказний гетьман П. Полуботок. Боротьба старшини за відновлення гетьманства. Гетьман Д. Апостол. Економічна політика, реформа судових установ. Останній гетьман К. Розумовський. Обмеження козацького самоврядування на Слобожанщині. Будівництво Української лінії. Утворення на козацьких Вольностях колоній іноземців. Ліквідація полково-сотенного та судового устрою Гетьманщини. Перетворення її в провінцію Російської імперії. Закріпачення селян Лівобережної України. Поширення на українську козацьку старшину прав російського дворянства. Культура українського бароко. Сильові і жанрові особливості образотворчого мистецтва XVII - XVIII ст. Український портретний живопис. Зародження пейзажного і побутового живопису. Специфіка іконопису XVII - XVIII ст.. Гравюра. Традиційні і нові літературні жанри. Бурлескно-травестійні твори. Розвиток громадської і любовної лірики. Мемуарно-історична проза. Творчість Г. Сковороди. Книгодрукування. Формування музичної освіти в Україні. Театр козацького бароко. Шкільний театр. Містерія, мораліте, інтермедії, інтерлюдії. Драми Г. Кониського, Ф. Прокоповича, Д. Туптала та ін. Вертепні вистави.

Заснування слобід і містечок. Розвиток хутірського господарства. Побут, звичаї і культура запорожців. Місце церкви в духовному житті козаків. Система навчання і виховання молоді. Січова школа. Участь запорожців у російсько-турецьких війнах. Запорозька Січ і повстанський рух на Правобережній Україні. Будівництво Української лінії. Утворення на козацьких Вольностях колоній іноземців. Ліквідація полково-сотенного та судового устрою Гетьманщини. Перетворення її в провінцію Російської імперії. Закріпачення селян Лівобережної України. Поширення на українську козацьку старшину прав російського дворянства. Культура українського бароко.

Стильові і жанрові особливості образотворчого мистецтва XVII - XVIII ст. Український портретний живопис. Зародження пейзажного і побутового живопису. Специфіка іконопису XVII - XVIII ст.. Гравюра. Традиційні і нові літературні жанри. Бурлеско-травестійні твори. Розвиток громадської і любовної лірики. Мемуарно-історична проза. Творчість Г. Сковороди. Книгодрукування. Формування музичної освіти в Україні. Театр козацького бароко. Шкільний театр. Містерія, мораліте, інтермедії, інтерлюдії. Драми Г. Кониського, Ф. Прокоповича, Д. Туптала та ін. Вертепні вистави. Адміністративно-територіальний устрій і чисельність населення. Розвиток товарних відносин і криза феодальної системи господарства. Стан сільського господарства. Промисловість. Торгівля. Транспорт. Загострення соціальних суперечностей. Поширення кріпацтва на Південну Україну. Війна 1812 р. і Україна. Декабристи в Україні. «Південне товариство». «Товариство об'єднаних слов'ян». Повстання Чернігівського полку. Вплив польського повстання 1830-1831 рр. на Україну. Початок українського національного відродження. Утворення Кирило-Мефодіївського товариства. Програмні твори кирило-мефодіївців. Т.Г. Шевченко в українському національному русі. Криза кріпосницького господарювання. Антикріпосницькі рухи в Галичині і на Буковині. Діячі українського національного руху в Галичині. «Руська трійця». Західноукраїнські землі в революції 1848-1849 рр. Економіка. Перехід від мануфактури до фабрики. Промисловий розвиток українських земель в пореформену добу. Класи і стани українського суспільства. Становлення української нації. Український національний рух. Т. Шевченко. Відлуння польського повстанського руху в Україні.

Інтегрованими вимогами до модуля № 2 є:

Тема 4. Україна та українці на шляху національного відродження (друга половина XIX – перше двадцятиріччя XX ст.).

Кримська війна 1853-1856 рр.. Селянські повстання. Великі реформи на українських землях у складі Російської імперії. Фінансова, селянська, освітня, судова, земська, міська, військова реформи 1860-1870-х рр.. Скасування кріпацтва у Наддніпрянщині. Соціально-економічний розвиток Наддніпрянської України. Розвиток промисловості. Специалізація сільського господарства. Транспорт. Торгівля. Суспільно-політичні рухи та організації Наддніпрянщини та Західної України. Громадівський рух. В. Антонович, М. Драгоманов, П. Куліш. Валуєвський циркуляр. Емський указ. «Братство тарасівців». Народники. «Чигиринська змова». Народовці. Москвофіли. Радикали. «Просвіта». Наукове товариство імені Т. Шевченка. Перетворення «українства» з культурної та культурно-етнічної категорії в політичну. Питання національної культури в перших українських політичних організаціях. Українська суспільно-політична думка. Початок національнокультурного будівництва. Формування національної еліти. Зародження фольклористики. Історичні дослідження (Д. Бантиш-Каменський, П. Куліш, М. Маркевич та ін.). Освіта. Перші університети. Поява інтелігенції. Народництво. Недільні школи (Х. Алчевська, барон М. Корф). Культурні і політичні процеси в Галичині і Закарпатті. Мовне питання (О. Павловський, І. Войцехович, І. Срезневський). Формування національних образів українського життя в творах художньої літератури (М. Гоголь, Т. Шевченко, Марко Вовчок, Г. Квітка-Основ'яненко, Панас Мирний, І. Нечуй-Левицький, І. Франко). Українське мистецтво XIX ст. Архітектура. Стиль модерн (В. Городецький, Г. Гай, О. Бекетов, В. Кричевський, К. Жуков). Образотворче мистецтво. Скульптура (М. Паращук, А. Попель, О. Архипенко, І. Кавалеридзе). Товариство пересувних художніх виставок (1870 р.). Музичне мистецтво. Творчість композиторів М. Лисенка, К. Стеценка, М. Леонтовича, С. Людкевича. Український театр. Перехід від аматорського до професійного театру (І. Котляревський, Г. Квітка-Основ'яненко, М. Кропивницький, І. Карпенко-Карий). Соціально-економічний розвиток Наддніпрянської та Західної України на початку XX ст.. Поява монополій. Синдикати. Економічна криза 1900-1903 рр.. Аграрна реформа П. Столипіна. Хутори. Відруби. Поява перших політичних партій. Революційна українська партія. Русько-українська радикальна партія. М. Міхновський та його «Самостійна Україна». Соціалісти-революціонери. Меншовики. Більшовики. Товариство українських поступовців. Україна в подіях російської революції 1905-1907 рр.. «Кривава неділя».

Маніфест 17 жовтня. Державна дума. Перша світова війна. Антанта та Четверний союз. Галицька операція. Брусилівський прорив. Українські січові стрільці. Головна українська рада. Загальна українська рада. Виникнення модернізму у творчості письменників початку XX ст. Модерн в архітектурі. Реалізм художників старшого покоління: М. Пимоненко, М. Самокиш, С. Світославський, М. Івасюк та ін. Творчість митців, орієнтованих на західноєвропейський живопис (О. Мурашко, М. Бойчук, В. Седляр, Падалка, О. Павленко, О. Екстер, Г. Нарбут ін.). Театральне та музичне мистецтво початку XX ст. Діяльність М. Садовського, П. Саксаганського, І. Мар'яненка, А. Бучми, Г. Юри. Музично-хорове і хореографічне мистецтво (М. Лисенко, Я. Степовий, К. Стеценко, М. Леонтович, Л. Ревуцький, Г. Верьовка, Б. Лятошинський, М. Вериківський). Лютнева демократична революція 1917 р. Утворення Центральної Ради. Соціальна база, програма. Курс на автономію України. Взаємовідносини Центральної Ради та Тимчасового Уряду. I Універсал Центральної Ради. II Універсал Центральної Ради. Повстання у Петрограді в жовтні 1917 р. III Універсал Центральної Ради. Утворення Української Народної Республіки. Вториння більшовицьких військ з Росії. IV Універсал Центральної Ради. Прийняття Конституції УНР. Українська Держава гетьмана П. Скоропадського. Основні засади зовнішньої політики. Українська армія часів гетьманської держави П. Скоропадського. Військовий союз з А. Денікіним. Національно-культурна політика. Повстання проти П. Скоропадського. Падіння гетьманської держави. Утворення Директорії, її склад, соціальна база, політика. Відновлення УНР. С. Петлюра. Інтервенція Антанти на півдні України. Вигнання антантівських інтервентів. Друга війна УНР і Радянської Росії. Встановлення влади рад в Україні на початку 1919 р. Політика більшовиків в Україні у 1919 р. Селянський повстанський рух як історичний феномен. Цілі та характер селянських виступів. Н. Махно, М. Григор'єв, Д. Терпило (Зелений). Революційні події 1918 р. на західноукраїнських землях. Утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р. Війна з Польщею. Визвольний рух у Північній Буковині та в Закарпатті. Політико-правовий статус Східної Галичини після Паризької мирної конференції. Варшавський договір. Ризький мирний договір. Основні уроки української національної революції.

Тема 5. Соціально-політичні та культуротворчі процеси в Україні (20 – 80-х рр. XX ст.).

Соціально-економічне і політичне становище України на початку 20-х років. Перехід до нової економічної політики. Мета і цілі НЕПу. Голод 1921- 1923 рр. на півдні України: причини і наслідки. Курс центрального партійно-державного керівництва на ліквідацію незалежності національних республік. «Автономізація» незалежних республік під виглядом утворення нової федерації – СРСР. Перші наслідки входження УСРР до складу Радянського Союзу. Конституція СРСР 1924 р. НЕП у промисловості. Суть господарського розрахунку. Трестування промисловості. Природа радянського тоталітарного режиму. Роль в ньому профспілок, комнезамів, комсомолу. Феномен «націонал-ухильництва». Політика коренізації, її особливості і наслідки. Досягнення і прорахунки українізації. Згорання нової економічної політики. Курс на «розгорнуте будівництво соціалізму по всьому фронту». Проблема темпів індустріалізації. Хлібозаготівельна криза 1928-1929 рр. Поворот до суцільної колективізації. Голодомор 1933 р. і його наслідки. Українізація 20-х рр. XX ст. та українська культура. Розвиток освіти. Діяльність Всеукраїнської академії наук. Розмаїття літературного життя: «Плуг» (А. Головка, П. Панч та ін.), «Гарт» (П. Тичина, В. Сосюра, М. Хвильовий та ін.), ВАПЛІТЕ, «Молодняк», ВУСПП, «неокласики» (М. Рильський, М. Зеров, П. Пилипович та ін.), «Авангард» тощо). Літературна дискусія 1925-1928 рр. Лесь Курбас. Драматургія М. Куліша. Український мистецький авангард (К. Малевич, О. Архипенко, В. Татлін, А. Петрицький, О. Екстер, О. Богомазов, М. Бойчук та ін.). Становище на західноукраїнських землях у міжвоєнний період. Українське питання в політиці Польщі, Румунії, Чехословаччини. Головні політичні партії і організації українського національно-визвольного руху. Організація українських націоналістів. Роль греко-католицької церкви в суспільно-політичному житті Західної України. Мюнхенська змова і доля Карпатської України. Пакт Молотова-Ріббентропа. Початок Другої світової війни. Вступ Червоної армії на територію Західної України. Територіальні вимоги радянського керівництва до Румунії. Включення основної частини західноукраїнських земель до складу УРСР та їх радянізація. Напад Німеччини та її союзників на СРСР. Катастрофічні поразки

1941 р. Оборона Києва, Одеси і Севастополя. Бої за Донбас. Початок боротьби в тилу ворога. Генеральний наступ гітлерівських військ влітку 1942 р. на півдні. Німецький окупаційний режим. План «Ост». Адміністративний устрій окупованої України. Розгортання радянського і націоналістичного партизанського руху проти окупантів. Діяльність комуністичного підпілля і радянських партизанів. Утворення Української Повстанської Армії. Нова програма і тактика Організації українських націоналістів. Перемога Червоної армії під Сталінградом. Початок визволення території України. Розгортання наступу на Лівобережну Україну після Курської битви. Битва за Дніпро. Бої на Правобережжі і в західних областях. Взаємовідносини радянських партизанів з ОУН-УПА. Перехід націоналістів до тактики двофронтової боротьби. Завершення боїв за Україну восени 1944 р. Початок відбудовчих робіт. Особливості відбудови народного господарства України в умовах війни. Демографічні наслідки війни. Вклад українського народу в розгром нацистської Німеччини. Включення УРСР у світову політику як однієї з фундаторів і членів ООН. Участь української делегації в Паризькій мирній конференції 1947 року. Завершення збирання основних етнічних земель українського народу в межах єдиної держави. Відмова Сталіна від української етнічної території на захід від «лінії Керзона». Операція «Вісла». Напівпримусовий обмін населенням між Україною і Польщею. Труднощі відбудови народного господарства. Відбудова народного господарства. Голод 1946-1947 рр. Насильницька колективізація в західних областях України. Нова смуга масових репресій проти громадян України. Радянізація західноукраїнських областей. Львівський церковний собор 1946 р. і ліквідація української греко-католицької церкви. Підпільно-партизанська боротьба ОУН-УПА з тоталітарним ладом. Ідеологічний наступ сталінщини на спроби культурно-національного відродження. Л.М. Каганович в Україні. «Ждановщина». «Лисенківщина». Чистка національних кадрів. Україна після смерті Сталіна. Ідеологічна кампанія з нагоди 300-річчя Переяславської ради. Передача Кримської області до складу УРСР: мотиви і правова основа. Спроби лібералізації політичного режиму. Критика культу особи Сталіна. Початок реабілітації жертв сталінських репресій. Реформи М.С. Хрущова, їх суперечливий і непослідовний характер, загальна спрямованість і значення. Заходи щодо удосконалення управління і модернізації промисловості. Спроби подолання кризи в сільському господарстві. Участь України в освоєнні східних регіонів СРСР і цілинних земель. Поява дисидентів в Україні. Зародження руху «шістдесятників», їх роль у національно-культурному житті. Переміни в кремлівському керівництві у жовтні 1964 р. та їх наслідки для України. Реформа Косигіна середини 1960-років, їх згорання консерваторами в партійно-державному керівництві. Екстенсивний розвиток сільського господарства, шкідливість кампанії щодо ліквідації «неперспективних» сіл. Дальше обмеження прав України. В.В. Щербицький як провідник русифікаторської політики центру. Україна в єдиному народногосподарському комплексі СРСР. Політичні репресії 60-70-х років. Посилення реакції в духовному житті. Поглиблення нігілістичного ставлення до національної самобутності українського народу. Спотворення історії України. Розгортання правозахисного і дисидентського руху. Репресивні дії органів КДБ. Загострення гальмівних процесів у соціально-економічному та суспільнополітичному розвитку України. Негативні явища у культурному розвитку України у роки «застою». Втрата національної своєрідності в архітектурі містобудування. Реформи М.С. Горбачова. Суспільство на шляхах прискорення, перебудови, гласності. Економічна політика центрального уряду і Україна. Чорнобильська катастрофа та її наслідки. Відновлення критики сталінізму. Зростання політичної активності народу. Гальмування перебудовчих процесів в Україні. Національне пробудження українського народу. Реабілітація політичних в'язнів. Викриття злочинів тоталітарного режиму. Народження Народного руху України і перетворення його в опозиційну до КПРС силу. Перші кроки в демократизації суспільно-політичного життя і утворення нових політичних партій та громадських об'єднань. Реформа виборчої системи. Вибори до Верховної Ради УРСР. Формування парламентської опозиції – «Народної ради».

6. Соціально-політичні та культуротворчі процеси в Україні в епоху незалежності.

Прийняття Декларації про державний суверенітет України. Курс національно-демократичних сил на утвердження державної та економічної незалежності республіки, утворення

самостійної держави. Спроба серпневого (1991 р.) перевороту у Москві та його наслідки для України. Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Створення правової бази розвитку України як демократичної держави. Зміцнення державних кордонів. Формування Збройних сил і Військоморського флоту, Національної гвардії, Служби безпеки, митної служби. Запровадження національної грошової одиниці та інших інститутів державності. Класифікація політичних партій і об'єднань, їх платформи у виборах до Верховної Ради України 1994 року. Кампанія 1994 р. по виборах Президента України. Обрання Президентом Л.Д. Кучми. Його соціально-економічна та політична платформа. Кроки по її реалізації. Прийняття Конституції України. Концепція зовнішньої політики України. Участь України у миротворчих процесах ООН, у програмі «Партнерство заради миру», в діяльності Ради Європи. Україна у складі Співдружності незалежних держав. Українська діаспора на сучасному етапі. Криза політичної влади 2000-2004 р. Вибори Президента України 2004 р. Наростання політичного протистояння Сходу-Заходу. Роль країн Європи, США і Росії в політичних подіях в Україні 2004 р. Обрання Президентом В. Ющенка. Криза урядових структур 2006-2007 рр. Вибірчі ініціативи Президента В. Ющенка. Культурні процеси в Україні після здобуття незалежності. Основи законодавства про культуру, мови, освіту. Вхідження України до єдиного європейського та світового освітнього простору. «Революція Гідності». Окупація Кримського півострова. Початок АТО. Повномасштабна війна РФ проти України. Сучасний стан розвитку культури. Національна культура в умовах війни. Відображення трагедії війни у культурному житті. Проблеми національної самоідентифікації українців. Повернення до української культури творчої та художньої спадщини визначних діячів та представників діаспори. Проблеми розвитку української культури на сучасному етапі. Необхідність реформування культурної політики. Українська культура – самобутнє явище світової культури.

Змістовне наповнення програми навчальної дисципліни у таблиці 2.

Таблиця 2.

Код теми	Назва модулю, теми	Перелік основних питань теми
1	2	3
Модуль 1. історичні і культурні процеси в Україні від 1 млн р. тому до I пол. XIV ст.		
1.1.	Витоки української історії та культури 1 млн тому – VII ст. Київська Русь політичне та культурне життя (XI ст. – XIII ст.).	1. Трипільська цивілізація 2. Перші кочові народи 3. Київська Русь та її значення 4. Культура стародавньої доби
1.2.	Соціально-політичний і культурний розвиток Галицько-Волинської держави. (XII – XIV ст.). Українські землі у складі іноземних держав. Українська культура Литовсько-польської доби (друга пол. XIV – перша пол. XVII ст.).	1. Галицько-Волинська держава 2. Литовська доба у вітчизняній історії 3. Українські землі в складі Польщі 4. Культурні процеси литовсько-польської доби
1.3.	Українське козацтво та культура українського бароко (XVII – XVIII ст.). Історико-культурний розвиток на українських землях кінця XVIII – сер. XIX ст.	1. Причини виникнення козацтва 2. Національно-Визвольна боротьба 3. Українські землі в складі двох імперій 4. Українське бароко
1.4.	Витоки української історії та культури 1 млн тому – VII ст. Київська Русь політичне та культурне життя (XI ст. – XIII ст.).	1. Особливості трипільської культури 2. Київська Русь за перших правителів 3. Роздробленість Київської держави 4. Візантійський стиль в культурі Русі
1.5.	Соціально-політичний і культурний розвиток Галицько-Волинської держави.	1. Династія Романовичів та їх діяльність 2. Українські землі в складі Литви та

	(XII – XIV ст.). Українські землі у складі іноземних держав. Українська культура Литовсько-польської доби (друга пол. XIV – перша пол. XVII ст.).	Польщі (порівняльний аналіз) 3.Розвиток культури і освіти в складі іноземних держав
1.6	Українське козацтво та культура українського бароко (XVII – XVIII ст.). Історико-культурний розвиток на українських землях кінця XVIII – сер. XIX ст.	1.Причини української революції 2.Доба Руїни та її наслідки 3.Нищення української державності 4.Національне пробудження українців
Модуль 2. Історичні і культурні процеси в Україні з II пол. XIX ст. до сьогодення		
2.1.	Україна та українці на шляху національного відродження (друга половина XIX – перше двадцятиріччя XX ст.).	1.Громадський рух в українських землях 2.Перші політичні партії та їх програми 3.Перша світова війна. Українська революція 4.Культурні процеси на зламі століть
2.2.	Соціально-політичні та культуротворчі процеси в Україні (20 – 80-х рр. XX ст.).	1.Голодомор 1932-1933. Розстріляне відродження 2.Друга світова та УРСР 3.«Відлига» 4.Епоха «застою»
2.3.	Соціально-політичні та культуротворчі процеси в Україні в епоху незалежності.	1.Становлення незалежної України 2.Помаранчева Революція 3.Революція Гідності 4.Війна РФ проти України
2.4.	Україна та українці на шляху національного відродження (друга половина XIX – перше двадцятиріччя XX ст.).	1.Громадівці та їх значення 2.Українці в Першій світовій війні 3.Національно-визвольна революція Культура в добу революції 1917 – 1921 рр
2.5.	Соціально-політичні та культуротворчі процеси в Україні (20 – 80-х рр. XX ст.).	1.Знищення українців в 30-х рр. 2.Друга світова війна та українці 3.«Відлига» та шістдесятники 4.«Перебудова» та розпад СРСР
2.6.	Соціально-політичні та культуротворчі процеси в Україні в епоху незалежності.	1.Розбудова незалежної України 2.Україна в епоху революцій 3.Агресія та війна РФ проти України 4. Культура в добу незалежності

6. Структура навчальної дисципліни
(навчально-тематичний план викладання дисципліни)

Код Теми	Назва освітнього модулю, теми	Денна форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семін. арські	практ ичні	самос- тійна робот а	І ндивіду альна роб.
Модуль 1.історичні і культурні процеси в Україні від 1 млн р. тому до І пол. XIV ст.							
	Тема 1.1 Витоки української історії та культури 1 млн тому – VII ст. Київська Русь політичне та культурне життя (XI ст. – XIII ст.).	14	4		2	8	

	Тема 1.2 Соціально-політичний і культурний розвиток Галицько-Волинської держави. (XII – XIV ст.). Українські землі у складі іноземних держав. Українська культура Литовсько-польської доби (друга пол. XIV – перша пол. XVII ст.).	8	2		2	4	
	Тема 1.3 Українське козацтво та культура українського бароко (XVII – XVIII ст.). Історико-культурний розвиток на українських землях кінця XVIII – сер. XIX ст.	14	4		2	8	
	МКР№1	2			2		
Усього кредитів / годин за модулем I		1.1/38	10		8	20	
Модуль 2. Історичні і культурні процеси в Україні з II пол. XIX ст. до сьогодення							
	Тема 2.1 Україна та українці на шляху національного відродження (друга половина XIX – перше двадцятиріччя XX ст.).	18	4		4	10	
	Тема 2.2 Соціально-політичні та культуротворчі процеси в Україні (20 – 80-х рр. XX ст.).	16	2		4	10	
	Тема 2.3 Соціально-політичні та культуротворчі процеси в Україні в епоху незалежності.	14	2		2	10	
	МКР№2	2			2		
Усього кредитів / годин за модулем II		1.2/50	8		12	30	
Підсумковий контроль	диф.залік	2			2		
Разом		90	18		18	54	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг годин
		денна форма
Модуль 1.історичні і культурні процеси в Україні від 1 млн р. тому до I пол. XIV ст.		24
	Тема 1.1 Витоки української історії та культури 1 млн тому – VII ст. Київська Русь політичне та культурне життя (XI ст. – XIII ст.). <u>Реферати, доповіді, презентації:</u> 1. Школи, напрямки та теорії в історії української культури XX–XXI століття. 2. Сучасні досягнення технологічних наук і етика. 3.	10

	Професійна культура сучасного фахівця. 4. Історія української культури в наукових дослідженнях. 5. Співвідношення між державністю, ідентичністю і культурою в українському контексті. 6. Проблема етногенезу українців у вітчизняній та закордонній історіографії. 7. Особливості накопичення знань, розвитку технологічних можливостей людства у найдавніший (доцивілізаційний) період. 8. Наслідки тисячолітньої колонізації Північного Причорномор'я греками та римлянами для України. 9. Передслов'янське населення України, його матеріальна та духовна культури. 10. Перші письмові згадки про слов'ян: політичний устрій, побут, звичаї та традиції слов'ян за античними та арабськими джерелами. 11. Русь в епоху становлення. Хрещення Русі. 12. Ярослав Мудрий як розбудовник культури Київської Русі. 13. «Остромирове Євангеліє» як пам'ятка образотворчого мистецтва та давньоруської літератури часів Київської Русі. 14. Фреска як жанр образотворчого мистецтва середньовічної доби. 15. Різьблення по дереву як різновид декоративно-ужиткового мистецтва. 16. Золоті ворота – визначна пам'ятка фортифікаційної архітектури Київської Русі.	
	Тема 1.2 Соціально-політичний і культурний розвиток Галицько-Волинської держави. (XII – XIV ст.). Українські землі у складі іноземних держав. Українська культура Литовсько-польської доби (друга пол. XIV – перша пол. XVII ст.). Реферати, доповіді, презентації: 1. Князь Роман Мстиславович. 2. Данило Галицький людина легенда. 3. Лев Данилович та його значення в історії держави. Культура Галицько-Волинського князівства. 4. Побут і звичаї простого народу. 5. Соціально-політичний устрій князівства. 6. Архітектура освіта та живопис Галицько-Волинської держави. 7. Розвиток освіти та науково-технічних знань в Україні в XIV – першій половині XVII ст. 8. Початок книгодрукування в Україні. 9. Український Ренесанс кінця XVI – першої третини XVII століть та його особливості. 10. Діяльність братських шкіл в Україні. 11. Українці в європейських університетах (XIV–XVI ст.).	4
	Тема 1.3 Українське козацтво та культура українського бароко (XVII – XVIII ст.). Історико-культурний розвиток на українських землях кінця XVIII – сер. XIX ст. Реферати, доповіді, презентації: 1. Ідеал людини доби бароко. 2. Внесок гетьмана Мазепи в розвиток української культури та мистецтва. 3. Внесок українців у розвиток російської культури XVII–XVIII ст. 4. Києво-Могилянська академія та її роль в історії культури України. 5. Образ Мазепи в художній культурі. 6. Історична ретроспектива українського національного відродження. 7. Культурний герой у народній свідомості (XIX ст.). 8. Українці в російській культурі XIX ст. 9. Роль інтелігенції у творенні культури Нового Часу. 10. Художні стилі в українській архітектурі XIX ст.	10
Модуль 2. Історичні і культурні процеси в Україні з II пол. XIX ст. до сьогодення		30
	Тема 2.1 Україна та українці на шляху національного відродження (друга половина XIX – перше двадцятиріччя XX ст.).	10

	<u>Реферати, доповіді, презентації:</u> 1. Жінка-митець в українській культурі XIX століття. Особливості художнього світосприйняття. 2. Українська мова та національна культура. Проблеми існування. 3. Національна ідея у філософському світогляді М. Драгоманова. 4. Роль М. Грушевського у національно-культурному розвитку народу. 5. Архітектура класицизму в Україні XIX століття.	
	Тема 2.2 Соціально-політичні та культуротворчі процеси в Україні (20 – 80-х рр. XX ст.). <u>Реферати, доповіді, презентації:</u> 1. Доля українського митця у XX столітті. 2. Більшовики й українська інтелігенція. 3. Загальнолюдське та національне у творчості шістдесятників. 4. Місце та роль О. Довженка у світовому кінематографі. 5. Українська церква в умовах радянського тоталітаризму.	10
	Тема 1.3 Українське козацтво та культура українського бароко (XVII – XVIII ст.). Історико-культурний розвиток на українських землях кінця XVIII – сер. XIX ст. <u>Реферати, доповіді, презентації:</u> 1. Художня культура України у добу незалежності. 2. Культура та політика. Особливості взаємодії. 3. Художньо-масові форми дозвілля в Україні та розвиток професійного мистецтва. 4. Роль Т. Шевченка у духовному відродженні нації (2004, 2014 рр.). 5. Петриківський розпис: традиція та сучасність.	10
Всього		54

Питання для підсумкового контролю:

8. Перелік питань для підсумкового контролю

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкового контролю відповідно до зазначеної у навчальному плані форми (залік чи екзамен) розробляються провідним викладачем кафедри згідно із тематичним планом робочої програми навчальної дисципліни, є елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни та затверджується кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

Питання для підсумкового контролю за темами модулів:

Модуль 1. історичні і культурні процеси в Україні від 1 млн р. тому до I пол. XIV ст.

Зародження життя на теренах України. Культура первісних людей.
Досягнення трипільців в господарстві (землеробство, кераміка, будівництво).
Навести приклади та охарактеризувати кочові племена в Україні.
Східнослов'янські племена та заснування Києва полянами.
Історія Київської Русі за князювання Олега, Ігоря, Ольги та Святослава.
Розквіт Київської Русі за часів Володимира Великого і Ярослава Мудрого. Розкрити їх релігійні та культурні досягнення.
Причини роздробленості Київської держави.
Вплив монголо-татарської навали на остаточний занепад Київської Русі.
Історія Галицько-Волинської держави, особливості культури.
Боротьба литовських правителів проти монгольської орди в українських землях.
«Оксимитове» проникнення литовців.

Стан українських земель у складі ВКЛ, Польщі та інших держав в XIV ст. (порівняльний аналіз).

Модуль 2. Історичні і культурні процеси в Україні з II пол. XIX ст. до сьогодення

Історія виникнення Запорізької Січі, її устрій, господарство і культура.
Причини та передумови Національно-визвольної війни, її характер.
Переяславська Рада 1654 року. Доба Руїни в історії козацької держави.
Доба гетьманування І. Мазепи, його політична та культурна діяльність.
Ліквідація Гетьманщини і Запорізької Січі.
Приклади зародження нової української літератури напр. XVIII ст.
Москвофіли, народовці, радикали в західноукраїнських землях XIX ст.
Діяльність та програмні документи Кирило-Мефодіївського братства.
Буржуазні реформи 60-70-х років XIX ст. Скасування кріпацтва.
Громадівський рух Україні. Валуєвський циркуляр. Емський указ.
Події в Україні під час революції 1905-1907 рр.
Бойовий шлях УССів в роки Першої світової війни.
Історична оцінка I - IV Універсалів ЦР та умовам їх прийняття.
Доба Гетьманату П. Скоропадський. Культура в добу революції
Західноукраїнська Народна республіка (ЗУНР). Акт Злуки.
«Воєнний комунізм і НЕП» (порівняльний аналіз).
Політика коренізації в УРСР її вплив на українську культуру.
Індустріалізація та колективізація в УРСР.
Причини та наслідки голодомору в 1932-1933 рр.
Основні події визволення України в роки Великої Вітчизняної війни.
Культурні та наукові досягнення українців в роки Другої світової війни
Розкрити значення ждановщини в післявоєнній відбудові УРСР
Десталінізація. Лібералізація. «Культ особи Сталіна».
Вплив шістдесятників на загальний розвиток культури в УРСР
Державотворчі процеси в Україні в 1990-х роках. Розвиток культури.
Причини та наслідки Помаранчевої Революції та Революції Гідності.
Війна РФ проти України. Відображення подій в вітчизняній культурі.

9. Методи навчання

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

- за характером пізнавальної діяльності: аналітичний, індуктивний, дедуктивний;
- за рівнем самостійності навчальної діяльності: проблемного викладу і частково-пошуковий;
- за характером сприйняття: словесні, наочні, практичні.

Лекції:

- Викладання теоретичних основ наукової комунікації в наукових публікаціях.
- Обговорення сучасних тенденцій в науковій комунікації.

Семінари:

- Аналіз наукових статей, звітів і дослідницьких проектів.
- Дискусії про етику наукової комунікації та правила публікацій.

Групова робота:

- Проектна діяльність, яка включає створення наукових текстів, презентацій, обговорення ідей у групах.
- Проведення досліджень у малих групах з подальшою презентацією результатів.

Індивідуальні завдання:

- Написання наукових статей або рефератів з використанням відповідної термінології.
- Проведення інтерв'ю з фахівцями у сфері історії та культурології.

Практичні заняття:

- Розвиток навичок усного спілкування через рольові ігри та симуляції наукових конференцій.

- Тренування навичок презентації результатів досліджень.

Електронні ресурси:

- Використання онлайн платформ для доступу до наукових баз даних та журналів.
- Використання відеоматеріалів і подкастів для додаткового навчання.

Формативне оцінювання:

- Регулярне зворотне зв'язування під час навчання для корекції та покращення навичок.
- Самооцінка та оцінка однокурсників для розвитку критичного мислення.

Майстер-класи:

- Запрошення експертів для проведення занять з наукової комунікації.
- Обговорення успішних прикладів наукових публікацій та презентацій.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи здобувачів освіти є чіткий контроль відвідування здобувачами освіти занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів в НУОЗ України імені П. Л. Шупика проводиться з використанням рейтингової системи (СКТС), в основу якої покладено поопераційний контроль і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність здобувачів у процесі навчання.

Дисципліна «Історія України та української культури» розбита на 2 частини, які відповідають двом атестаціям. Кожна атестація завершується контрольною роботою. За кожний вид поточного контролю студент отримує бальні оцінки, які сумуються в межах першої чи другої атестації і складають загальну оцінку за поточний контроль. Одержання студентом мінімальної бальної оцінки за кожну з двох атестацій є обов'язковою умовою його допуску до заліку з дисципліни. Перша атестація передбачає накопичення студентом максимум 30 балів (максимальна оцінка за відповідь на семінарських заняттях 4 бали) та контрольної роботи №1). Друга атестація передбачає накопичення студентом максимум 30 балів (за підсумками семінарських занять та контрольної роботи №2). Для допуску до складання заліку студент повинен набрати протягом семестру мінімум 35 балів. Максимальна кількість набраних студентом балів може дорівнювати 60. Види поточного і рубіжного контролю: – семінарські заняття з кожної атестації у відповідні аудиторні години; – виконання атестаційних контрольних робіт; – підсумковий семестровий контроль (залік). Поточний контроль передбачає: Семінарські заняття Семінарські заняття відбуваються у відповідні аудиторні години. Під час роботи на семінарі студент може отримати максимум 4 балів, із розрахунку: основна доповідь – до 4 балів, доповнення та участь у дискусії – до 4 балів. Виступи на семінарських заняттях оцінюються: а) послідовний виклад матеріалу з висновками в кінці відповіді, знання фактичного матеріалу, володіння понятійним апаратом, уміння творчо розв'язувати завдання – 4 бали; б) послідовний виклад матеріалу, знання фактичного матеріалу, навички структурних характеристик, володіння категоріальним апаратом, допускається 1-2 неточності у використанні понятійного матеріалу – 3 бали, в) зміст матеріалу викладено частково, з недотриманням в окремих випадках послідовності, студент частково володіє знаннями фактичного матеріалу, при поясненні понять допущено помилки, суть питання в основному розкрита, не зважаючи на зазначені вище упущення – 2 бали; г) основний зміст питання не розкрито, студент володіє епізодичними знаннями фактичного матеріалу, суть питання не розкрита – 1 бал. Доповнення та участь у дискусії на семінарському занятті оцінюється у 1 бал

(кожне із доповнень). Атестаційна контрольна робота – Протягом семестру студенту пропонується написати 2 контрольні роботи. Перша включає матеріал, який викладався на лекціях та практичних заняттях впродовж 1 атестації. Контрольна робота №1. За умови виконання всіх завдань контрольної роботи, студент може набрати 15 балів. Загалом, перша атестація передбачає накопичення студентом максимум 30 балів (за підсумками практичних занять та контрольної роботи №1). – Друга контрольна робота. За умови виконання всіх завдань контрольної роботи, студент може набрати 10 балів. Загалом, друга атестація передбачає накопичення студентом максимум 30 балів (за підсумками практичних занять та контрольної роботи №2).

Заборгованості по семінарських заняттях студент повинен ліквідувати до закінчення 2-ї атестації. Підсумкове оцінювання: Усна відповідь на заліку. Під час заліку студент може отримати до 40 балів. Заліковий білет складається з завдань 2 рівнів складності: – теоретичного та практичного завдання (загалом, всі правильні відповіді дорівнюють 20 балам) – оцінюється у 10 балів кожне. 10 балів – знання і розуміння програмного матеріалу в повному обсязі; послідовний, логічний, обґрунтований, безпомилковий виклад матеріалу; самостійне, впевнене і правильне застосування знань; глибоке усвідомлення зв'язків у навчальному матеріалі; ґрунтовне пояснення закономірностей та характеристика інших зв'язків в історичному процесі; вміння застосування принципів і методів історичного пізнання; опанування навичками джерелознавчого та історіографічного аналізу; вміння формулювання висновків і узагальнень; вміння оцінювання та інтерпретація історичних даних – 9–7 балів – знання і розуміння програмного матеріалу в цілому; послідовний, логічний, безпомилковий виклад матеріалу; усвідомлення основних зв'язків у навчальному матеріалі; пояснення закономірностей та характеристика інших зв'язків в історичному процесі; правильне і без особливих труднощів застосування знань в нових умовах; застосування принципів і методів історичного пізнання; формулювання висновків і узагальнень; оцінка та інтерпретація історичних даних; допущення окремих несуттєвих помилок – 6-5 балів – знання і розуміння тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє застосувати наступний програмний матеріал; спрощений виклад матеріалу; усвідомлення окремих зв'язків у навчальному матеріалі; пояснення основних закономірностей та характеристика основних зв'язків в історичному процесі; застосування окремих знань в конкретних умовах самостійно чи при допомозі викладача; застосування окремих принципів і методів історичного пізнання; допущення окремих суттєвих помилок – 4–1 бал – поверхове знання і розуміння основного програмного матеріалу в обсязі, який не дозволяє засвоювати наступний програмний матеріал; непослідовний виклад матеріалу з допущенням суттєвих помилок; невміння робити узагальнення та висновки; невміння застосувати знання у практичній діяльності. Студентові зараховується вивчення курсу «Історія України та української культури» за умови, що за результатами поточного і підсумкового семестрового контролю він отримав із 100 можливих балів 60 і більше. Якщо за результатами поточного і підсумкового семестрового контролю студент отримав менше 60 балів, то вивчення курсу «Історія України та української культури» йому не зараховується й розглядається як академічна заборгованість.

Приклад шкали оцінювання

Оцінка ECTS	Оцінка	Сума балів	
	у національній шкалі	ECTS	Галузь знань 22 Охорона здоров'я
	залік		
		100 балів	200 балів
A (відмінно)	Зараховано	90 - 100	170 – 200
B (дуже добре)		82 - 89	155 – 169

C (добре)		75 - 81	140 – 154
D (задовільно)		68 - 74	125 – 139
E (достатньо)		61 - 67	111 – 124
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Не зараховано	35 - 60	60 – 110
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням		0 - 34	0 – 59

11. Рекомендований бібліографічний список

11.1. Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про вищу освіту» (2014, зі змінами та доповненнями).
2. Закон України «Про освіту» (2017, зі змінами та доповненнями).
3. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів».
4. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
5. Наказ МОН України «Про затвердження стандартів вищої освіти».
- Наказ МОН України «Про затвердження Положення про організацію освітнього процесу у вищих навчальних закладах».
6. Державний стандарт вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я».
7. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.
8. Статут НУОЗ України імені П. Л. Шупика.
9. Положення про організацію освітнього процесу в НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

11.2. Основна література:

1. Бойко О.Д. Історія України: навч. посіб. 8-є вид., доповн. Київ : Академвидав, 2021. 640 с.
2. Дорошко М. Історія України. Курс лекцій: навч. посіб. Київ : Самміт-Книга, 2021. 472 с.
3. Історія світової та української культури: навч. посіб. / В. А. Гречко та ін. Київ : Літера, 2002. 463 с.
4. Історія та культура України: навч. посіб. / О. С. Каденюк та ін. Кам'янець-Подільський : ПДАТУ. 2018. 311 с.
5. Історія України: Курс лекцій: У 2 кн. Кн. 2: XX ст. / Л.Г. Мельник та ін. Київ : Либідь, 1992. 464 с.
6. Історія України: Курс лекцій: У 2-х кн. Кн. 1: Від найдавніших часів до кінця XIX ст. / Л.Г. Мельник та ін. Київ : Либідь, 1991. 576 с.
7. Історія України: навч. посіб. / М. О. Скрипник та ін. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 367 с.
8. Історія України: навч. посіб. / В.Ф. Верстюк та ін. Київ : Альтернативи, 2002. 472 с.
9. Історія України: нове бачення : у 2-х т. / О.І. Гуржій, та ін. Т. 1. Київ : Україна, 1995. 350 с.
10. Історія України: нове бачення: У 2-х т. / В.Ф. Верстюк та ін. Т. 2. Київ : Україна, 1996. 494 с.
11. Історія української культури / За загал. ред. І. Крип'якевича. Київ : Либідь, 2002. 656 с.
12. Історія української культури / За ред. О. Павлова. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 368 с.

13. Історія української культури у 5-ти т. Т. 1. Історія культури давнього населення України / Ю. С. Асєєв та ін. Київ : Наукова думка, 2001. 1134 с.
14. Історія української культури у 5-ти т. Т. 2. Українська культура XIII – першої половини XVII ст. / В. С. Александрович та ін. Київ : Наукова думка, 2001. 846 с.
15. Історія української культури у 5-ти т. Т. 3. Українська культура другої половини XVII – XVIII ст. / В. С. Александрович та ін. Київ : Наукова думка, 2003. 1246 с.
16. Історія української культури у 5-ти т. Т. 4. Кн. 1. Українська культура XIX ст. / А.Ф. Артюх та ін. Київ : Наукова думка, 2008. 1008 с.
17. Історія української культури у 5-ти т. Т. 4. Кн. 2. Українська культура XIX ст. / А.Ф. Артюх та ін. Київ : Наукова думка, 2005. 1294 с.
18. Історія української культури: підручник / за ред. О.Павлової, Т.Мельничук. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 340 с.
19. Історія української та зарубіжної культури / За ред. С. М. Клапчука, В. Ф. Остафійчука. Київ : Знання, 2002. 351 с.
21. Каденюк О.С., Нестеренко В. А., Завадська І.М., Практикум «Історія та культура України»: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів освіти : Кам'янець-Подільський, 2019. 191 с.
22. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 584 с.
23. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навч. посіб. / За ред. проф. А. Яртіся та проф. В. Мельника. Львів : Світ, 2005. 568 с.
24. Новітня історія України (1900–2000): навч. посіб. / А.Г. Слюсаренко та ін. Київ : Вища школа, 2002. 719 с.
25. Огієнко І. Коротка історія культурного життя українського народу: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 141 с.
26. Остафійчук В.Ф. Історія України: сучасне бачення: навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2002. 348 с.
27. Політична історія України: навч. посіб. / Є.О. Бондарєв та ін. Київ : ВЦ «Академія», 2002. 488 с.
28. Рибалка І.К. Історія України: У 2-х ч. Ч. 1: Від найдавніших часів до кінця XVIII століття: підручник. Харків : Основа, 1995. 446 с.
29. Рибалка І.К. Історія України: У 2-х ч. Ч. 2: Від початку XIX століття до лютого 1917 року: підручник. Харків : Основа, 1997. 479 с.
30. Станіславська К. Мистецькі форми сучасної видовищної культури. Київ : Стилос, 2020. 272 с.
31. Шейко В.М. Історія української культури: навч. посіб. Київ : Кондор, 2006. 264 с.

11.3. Допоміжна література:

1. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення: Хронологічний довідник. Київ : Наукова думка, 1995. 687 с.
2. Гісем О.В., Мартинюк О.О., Трухан О.Ф. Історія України в таблицях. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2006. 480 с.
3. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України. Київ : Наукова думка, 1992. 549 с.
4. Довідник з історії України: А–Я / За заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. 2-ге вид. Київ : Генеза, 2001. 1135 с.
5. Дорошенко Д.І. Нарис історії України. Львів : Світ, 1991. 576 с.
6. Історія України: навч.-метод. посіб. для семінарських занять / В.М. Литвин. Київ : Знання-Прес, 2006. 460 с.
7. Історія України: навч. посіб. / За ред. Г.Д. Темка. Київ : Академія, 2001. 480 с.
8. Калініченко В.В., Рибалка І.К. Історія України. Ч. III: 1917–2003 рр.: підручник. Харків : ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2004. 628 с.

9. Котляр М., Кульчицький С. Довідник з історії України. Київ : Україна, 1996. 463 с.
10. Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: Довідник з історії України. Київ : Україна, 1993. 380 с.
11. Крип'якевич І.П. Історія України. Львів : Світ, 1990. 520 с.
12. Малий словник історії України / В. Смолій. та ін. Київ : Либідь, 1997. 464 с.
13. Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття. Київ : укр. письменник, 1993. 413 с.
14. Новий довідник: Історія України / Відп. ред. І. Сілакова. Київ : ТОВ «КАЗКА», 2006. 736 с.

11.4. Інформаційні ресурси

1. <http://etnolog.org.ua/> – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського ПАНУ (дата звернення: 24.08.2023).
2. <http://elib.nplu.org/> – бібліотека «Культура України» (дата звернення: 24.08.2023).
3. <http://k-ua.net/> – сайт «Культура України» (дата звернення: 24.08.2023).
4. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека (дата звернення: 24.08.2023).
5. <http://mari.kiev.ua/> – Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України (дата звернення: 24.08.2023).
6. <http://poetry.uazone.net/> – бібліотека української поезії (дата звернення: 24.08.2023).
7. <http://izbonyk.org.ua/> – бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України (дата звернення: 24.08.2023).
8. Гавриленко І. Конспект лекцій з історії України. URL : <https://histua.com/knigi/konspekt-lekcij-z-istoriya-ukraini> (дата звернення: 24.08.2023).
9. Донченко С. Конспект лекцій з дисципліни «Історія та культура України» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня усіх форм навчання усіх напрямів підготовки. URL : <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/15/7-16-kl19.pdf> (дата звернення: 24.08.2023).
10. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. URL : <https://histua.com/istoriya-ukraini> (дата звернення: 24.08.2023).
11. Історія України: Конспект лекцій / О.П. Гужва. та ін. Харків : УкрДАЗТ, 2014. 73 с. URL : <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/7233/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf> (дата звернення: 24.08.2023).
12. Книги та підручники з історії України. URL : <https://histua.com/knigi> (дата звернення: 24.08.2023).
13. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Історія України» для студентів I курсів усіх спеціальностей. URL : <https://uahistory.co/lesson/ukraine-history-opornii-konspect-leczii/> (дата звернення: 24.08.2023).
14. Хмарський В. М. Історія України : конспект лекцій. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. 118 с. URL : http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/25019/1/Khmarskyi_history.pdf (дата звернення: 24.08.2023).

Перегляд (актуалізація) робочої програми навчальної дисципліни здійснюється не рідше одного разу за навчальний рік. Процедура перегляду (актуалізації) здійснюється викладачами кафедри, за якою закріплена навчальна дисципліна, відповідальність покладається на завідувача кафедри та гаранта ОНП/ОПП. Актуалізацію здійснюється у разі відсутності змін у обсягах та розподілі навчальної дисципліни між роками (семестрами) навчання. Як правило, перегляд (актуалізація) робочої програми навчальної дисципліни здійснюється на початку навчального року із обов'язковим зазначенням у протоколі засідання кафедри.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджується у двох рівнозначних примірниках: один зберігається на кафедрі мовної підготовки та гуманітарних дисциплін, другий примірник зберігається у відділі, що забезпечує організацію навчального процесу.